

ЛІСОВІ РОЗСАДНИКИ ЯК ОСНОВА ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ

Слета Л.В., гр. 2053-23М-01

Науковий керівник – к.с.-г.н., доц. **М.М. Діденко**
Державний біотехнологічний університет

Перед лісівниками України поставлено важливе завдання з відтворення та примноження лісів України. Для вирішення цього завдання важливим є створення спеціалізованих підприємств по вирощуванню садивного матеріалу господарсько цінних та високопродуктивних порід. І в даному аспекті, саме лісові розсадники найкраще справляються із цією важливою для країни задачею.

Лісові розсадники відіграють надважливу роль у відновленні лісових екосистем, сприяючи розвитку біорізноманіття та сталому управлінню лісовими ресурсами [1, 2]. По своїй суті, розсадники – є основою базою забезпечення підприємств лісової та садово-паркової галузей якісним садивним матеріалом на генетико-селекційній основі.

Об'єкт досліджень – діяльність лісових розсадників Філії «Путильське ЛГ» ДП «Ліси України». В ході розгляду нашого питання, акцентовано увагу на технологіях вирощування основних лісоутворюючих порід регіону дослідження – ялиця біла (*Abies alba*), бук лісовий (*Fagus sylvatica* L) та ялина європейська (*Picea abies*) та виконуваний ними ролі у збереженні лісової екосистеми Карпатського регіону.

У структурі філії «Путильське лісове господарство» розсадники займають вагомую роль, загальною площею понад 6га. З якої, тимчасові розсадники займають площу 5,1 га, а постійний – 0,6 га. Загальна продуктивна площа розсадників становить 4,3 га, що дозволяє вирощувати щорічно понад 5,1 мільйонів штук садивного матеріалу. Доволі високий рівень виробничих можливостей спеціалізованого підприємства у повному обсязі забезпечую філію високоякісним садивним матеріалом, який використовується як для власних потреб підприємства так і реалізації іншим господарствам. Філія «Путильське лісове господарство» активно використовує потенціал своїх лісових розсадників для вирощування садивного матеріалу, який використовується для відновлення лісових площ та підтримання природного балансу в регіоні. Основними породами, які вирощуються в розсадниках, є ялиця біла (*Abies alba*), бук звичайний (*Fagus sylvatica* L) та ялина європейська (*Picea abies*) – ключові для лісових масивів Карпат.

Ці породи не лише формують структуру лісів Карпат, але й забезпечують стійкість екосистеми до змін клімату та рекреаційних навантажень. Ялиця біла (*Abies alba*) і бук звичайний (*Fagus sylvatica* L) забезпечують відновлення природних насаджень, а ялина європейська (*Picea abies*) – стійкість до низьких температур і забезпечення водного

режиму. Вирощування цих порід є пріоритетним для філії завданням, оскільки вони є невід'ємною частиною лісових ресурсів регіону.

Звичайно, що не слід і забувати про важливу роль лісонасінневої бази у забезпеченні лісових розсадників якісним лісовим насінням та технологічної складової його заготівлі та переробки. Значну роль при цьому відіграє шишкосушарка у Селятинському лісництві, яка дозволяє переробляти великі обсяги шишок для отримання якісного насіння. Так у 2023 році було перероблено понад 34 тони шишок ялини європейської (*Picea abies*) та ялиці білої (*Abies alba*), що дозволило заготовити понад 52 кг насіння. Що в свою чергу дозволило Філії перевиконати план по заготівлі лісового насіння на 4%, що свідчить про ефективну роботу цього підрозділу та всього підприємства. Ялиця біла (*Abies alba*), бук (*Fagus sylvatica* L) та ялина (*Picea abies*) – мають стратегічне значення для Карпатського регіону через їхню адаптацію до місцевих умов та високої продуктивності – 1 та 1А бонітету.

Ялиця біла (*Abies alba*) – одна з основних порід, яка вирощується в розсадниках. Вона володіє високою стійкістю до несприятливих умов та активно використовується для залісення висотних зон Карпат. Її міцна деревина використовується як для будівництва, так і для створення різноманітних виробів із деревини. Бук звичайний (*Fagus sylvatica* L) – основою широколистяних лісів регіону. Він забезпечує природний захист ґрунтів, регулює водний баланс і є важливою породою для підтримання біорізноманіття. Його масивна деревина широко використовується в промисловості. Ялина європейська (*Picea abies*), має високу морозостійкість і активно вирощується для залісення високогірних районів. Її деревина використовується для виробництва паперу, будівництва та виготовлення меблів. Ялина європейська (*Picea abies*) також відіграє важливу роль у збереженні водного режиму в регіоні.

Таким чином, лісові розсадники є не лише виробничими одиницями, а й важливими елементами екологічної складової Філії «Путільське лісове господарство». Сприяючи підтриманню екологічної рівноваги, залісенню деградованих територій та збереженню природного біорізноманіття. Забезпечуючи роботу філії з лісовідновлення та лісорозведення на виснажених або порушених ділянках, розсадники підтримують і стійкість регіону до кліматичних змін і є важливою складовою системи відтворення лісового регіону та сталого використання природних ресурсів регіону.

Література

1. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури: підручник; за ред. д.с.-г.н. М. М. Гузя. Львів : Камула, 2005. – 608 с.
2. Логгінов Б.Й., Кальной П.Г., Васильченко П.А. Лісове насіння та деревні розсадники. К.: В-во УАСГН, 1980. – 210 с.